

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1948

Vyhlášené: 03.06.1948 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.1948 do: 28.02.1959

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

119.

Z á k o n

ze dne 28. dubna 1948

**o státní organizaci zahraničního obchodu a mezinárodního
zasílatelství.**

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

ODDÍL I.

Zásady organizace.

§ 1

Ministr zahraničního obchodu upravuje, řídí a kontroluje dovoz, vývoz a průvoz zboží všeho druhu, jakož i mezinárodní zasílatelství, a rozhoduje v dohodě s ministrem financí o potřebných úhradách do ciziny.

§ 2

(1) Zahraniční obchod a mezinárodní zasílatelství se vyhražují podnikům, které ministr zahraničního obchodu určí nebo zřídí vyhláškou v Úředním listě. Při tom rozhodne o jejich formě, vymezí rozsah a určí způsob jejich činnosti.

(2) Den, od kterého zahraniční obchod s určitým druhem zboží nebo mezinárodní zasílatelství budou vyhrazeny podnikům uvedeným v odstavci 1, stanoví ministr zahraničního obchodu vyhláškou v Úředním listě.

(3) Vyžadují-li to důležité hospodářské důvody, může ministr zahraničního obchodu opatření učiněná podle odstavce 1 nebo 2 změnit; může též zřizovat další podniky a slučovat, dělit a rušit podniky zřízené podle tohoto zákona.

(4) Ministr zahraničního obchodu může, vyžaduje-li to zájem československého hospodářství, povolití výjimku z ustanovení odstavce 1.

§ 3

(1) Zahraničním obchodem se podle tohoto zákona rozumí dovoz a vývoz zboží všeho druhu, prováděný vlastním jménem a na vlastní nebo cizí účet včetně záznamního styku podle §§ 62 a 63 celního zákona ze dne 14. července 1927, č. 114 Sb.

(2) Mezinárodním zasílatelstvím se podle tohoto zákona rozumí činnost ve smyslu čtvrtého titulu čtvrté knihy všeobecného zákoníka obchodního nebo čtvrtého titulu druhé části zák. čl. XXXVII/1875, o obchodním zákonu, a souvisejících předpisů, pokud směřuje ke styku s cizinou.

(3) Tento zákon se nevztahuje na mincované nebo nezpracované zlato a stříbro, platinu a kovy skupiny platinové, cenné papíry, směnky, šeky, pověřovací listy, poukázky, peníze, pojistky a vkladní knížky.

(4) Další druhy zboží a případy, na které se ustanovení tohoto zákona nevztahují, stanoví ministr zahraničního obchodu vyhláškou v Úředním listě.

§ 4

(1) Podniky určené nebo zřízené podle § 2 pro provozování zahraničního obchodu nakupují a prodávají v tuzemsku a v zahraničí podle směrnic stanovených vládou na podkladě plánu zahraničního obchodu.

(2) Podniky určené nebo zřízené podle § 2 provádějí své peněžní transakce prostřednictvím živnostenské banky, národního podniku v Praze.

ODDÍL II.

Rozsah a účinky znárodnění.

§ 5

(1) Ministr zahraničního obchodu může určit vyhláškou v Úředním listě s účinky doručení, které z podniků, jež kdykoliv v období ode dne 1. ledna 1946 do dne určeného podle § 2, odst. 2 provozovaly po živnostensku zahraniční obchod nebo mezinárodní zasilatelství, se znárodnují zestátněním, jakož i, kterým dnem se tak děje. Obdobně tak ministr zahraničního obchodu může učiniti samostatným výměrem stran částí jednotlivých majetkových podstat nebo jednotlivých majetkových kusů uvedených podniků.

(2) U podniků provozujících po živnostensku zároveň zahraniční obchod podle tohoto zákona i velkoobchodní činnost podle zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 118 Sb., o organizaci velkoobchodní činnosti a o znárodnění velkoobchodních podniků, dohodnou se ministři zahraničního obchodu a vnitřního obchodu, přihlížejíce k tomu, zda převažuje význam podniku pro zahraniční nebo pro vnitřní obchod, podle kterého z obou zákonů se bude postupovati.

(3) Provozování zasilatelství omezeného na tuzemsko není tímto zákonem dotčeno.

§ 6

(1) Znárodněním nabude stát vlastnictví k znárodněnému majetku.

(2) Znárodnění se týká

- a) nemovitostí, budov, zařízení,
- b) příslušenství podniku počítajíc v to všechny movitosti a práva (licence, živnostenská oprávnění, známky, vzorky, vodní práva a pod.), směnky, cenné papíry, vkladní knížky, hotovosti a pohledávky.
- c) jiných movitostí a práv než která jsou příslušenstvím podniku.

(3) Majetku uvedeného v odstavci 2 se znárodnění týká, slouží-li nebo je-li určen provozu znárodněného podniku, i když náleží někomu jinému než vlastníku podniku. Patentů a zásob zboží se znárodnění týká jen, patří-li vlastníku nebo provozovateli znárodněného podniku.

(4) Spolu s podnikem se znárodnují v rozsahu plynoucím z ustanovení odstavců 2 a 3:

- a) veškeré podniky a závody náležející vlastníku nebo provozovateli znárodněného podniku,

b) veškeré podniky a závody, které tvoří s podnikem znárodněným hospodářský celek, i když náleží někomu jinému než vlastníku znárodněného podniku.

(5) Náleží-li znárodněný podnik komanditní společnosti na akcie, akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným nebo těžarstvu, znárodně se veškerý jejich majetek, jakož i ve stejném rozsahu podniky koncernové, u kterých jim náleží více než polovina základního kapitálu nebo na které mají rozhodující vliv.

(6) Ministr zahraničního obchodu může vyjmouti ze znárodnění jednotlivé majetkové kusy, majetkové soubory nebo práva, pokud jich není nezbytně třeba k provozu podniku zřízeného nebo určeného podle § 2, a ponechati je dosavadnímu vlastníku, kterému může zároveň uložit podmínky, zejména že do stanovené lhůty zřídí ve prospěch takového podniku služebnost nebo užívací právo.

(7) O rozsahu znárodnění podle odstavců 2 až 5 rozhoduje v pochybnostech ministr zahraničního obchodu.

ODDÍL III.

Právní poměry podniků pro provozování zahraničního obchodu a mezinárodního zasilatelství.

§ 7

(1) Podniky a majetkové podstaty, po případě části majetkových podstat nebo jiné majetkové kusy znárodněné podle ustanovení § 5, začlení ministr zahraničního obchodu do majetkové podstaty podniků určených nebo zřízených podle § 2.

(2) Části majetkových podstat

- a) národních podniků vytvořených podle dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 100 Sb., o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků, nebo podle dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 101 Sb., o znárodnění některých podniků průmyslu potravinářského, po případě podle zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 114 Sb., o znárodnění některých dalších průmyslových a jiných podniků a závodů a o úpravě některých poměrů znárodněných a národních podniků, nebo podle zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 115 Sb., o znárodnění dalších průmyslových a jiných výrobních podniků a závodů v oboru potravinářském a o úpravě některých poměrů znárodněných a národních podniků tohoto oboru,
- b) nabytých československým státem konfiskací nebo jiným způsobem, které slouží k provozování zahraničního obchodu nebo mezinárodního zasilatelství, může příslušný ministr na návrh ministra zahraničního obchodu a v dohodě s ním a s ministrem financí vyjmouti z majetkové podstaty těchto podniků, aby je ministr zahraničního obchodu převedl do majetkové podstaty podniků určených nebo zřízených podle § 2.

(3) Opatření podle odstavců 1 a 2 se činí, jde-li o majetkovou podstatu konfiskovanou podle dekretu presidenta republiky ze dne 25. října 1945, č. 108 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fonděch národní obnovy, jakož i pokud jde o majetkové podstaty, spravované podle § 16 zákona ze dne 16. května 1946, č. 128 Sb., o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o nárocích z této neplatnosti a z jiných zásahů do majetku vzcházejících, po slyšení předsedy osidlovacího úřadu.

(4) Rozsah majetkových podstat, jichž se týkají opatření uvedená v odstavci 3, určí ministerstvo zahraničního obchodu v dohodě s osidlovacím úřadem a Fondem národní obnovy přiměřeně podle předpisů pro příděl konfiskovaného majetku.

§ 8

(1) Ministr zahraničného obchodu vydá podrobné predpisy o podnikoch určených alebo zriadených podľa § 2, zejména o predmetu jejich podnikání, jejich vedení a správě, hospodaření, podmínkách obchodování, účtování, o použití výtěžků jejich obchodů, o vztahu zaměstnanců k podniku, o kontrole a o odpovědnosti ředitele a členů správních orgánů. Určuje-li podniky výrobní, postupuje ministr zahraničného obchodu v dohodě s příslušným ministrem. Podniky odvádějí přebytky svých výtěžků státní pokladně.

(2) Zvolí-li ministr zahraničného obchodu pro podnik zřízený podle § 2 formu akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným, mohou jeho opatření o zřízení a organizaci takového podniku, jakož i stanovy (společenské smlouvy) obsahovati odchylky od právních předpisů platných jinak pro akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným.

§ 9

Podniky určené nebo zřízené podle § 2 jsou samostatnými právníckými osobami. Platí pro ně ustanovení o obchodnících plného práva, s hlediska daňového předpisy o podnikách veřejně účtujících a podléhají poplatkové povinnosti podle poplatkového zákona s jeho změnami a doplňky. Od svého zřízení podléhají poplatkovému ekvivalentu podle § 1, odst. 2, písm. a) zákona ze dne 8. dubna 1938, č. 76 Sb., o poplatkovém ekvivalentu, při čemž se na ně nevztahují ustanovení § 8 a § 17, odst. 1 téhož zákona.

§ 10

(1) Podnik určený nebo zřízený podle § 2 se zapisuje jako firma do rejstříku u krajského soudu, vykonávajícího pravomoc ve věcech obchodních, v jehož obvodu má podnik své sídlo; má-li podnik odštěpný (vedlejší) závod budiž také oznámen k zápisu do rejstříku u krajského soudu vykonávajícího pravomoc ve věcech obchodních, v jehož obvodu jest tento závod.

(2) V ohlášce k zápisu do rejstříku sdělí podnik určený nebo zřízený podle § 2 soudu:

- a) data opatření, jímž byl podnik určen nebo zřízen,
- b) firmu a sídlo podniku,
- c) předmět podnikání,
- d) způsob zastupování podniku a znamenání jeho firmy.

(3) K předložené ohlášce jest připojiti ověřený opis listiny vydané podle § 2.

§ 11

(1) Na návrh podniku určeného nebo zřízeného podle § 2 zapíše knihovni soud přechod vlastnických a jiných práv znárodněného podniku nebo jiné začleněné majetkové podstaty na navrhovatele s odvoláním na tento zákon.

(2) Ustanovení předchozího odstavce platí obdobně o vyznačení přechodu práv znárodněného podniku nebo jiné začleněné majetkové podstaty, včetně majetkových podstat nabytých československým státem konfiskací nebo jiným způsobem, na podnik určený nebo zřízený podle § 2 v jiných úředních rejstřících a seznamech (vodní kniha, rejstřík letecký, patentní a pod.).

(3) Podnik určený nebo zřízený podle § 2 nepotřebuje oprávnění, kterého by jinak bylo potřeba k provozování činnosti podle jeho předmětu podnikání [§ 10, odst. 2, písm. c)] podle ustanovení živnostenského řádu (živnostenského zákona) nebo jiných

živnostensko-právních předpisů. Podnik určený nebo zřízený podle § 2 oznámí předmět svého podnikání úřadu (§ 145 ž. ř. a § 242 ž. z.), který jej vyznačí ve zvláštním oddílu živnostenského rejstříku. Podrobnosti, jakož i v jakém rozsahu platí pro podniky podle § 2 ustanovení živnostenského řádu (živnostenského zákona) ve znění předpisů jej měnících a doplňujících, stanoví vláda nařízením.

§ 12

(1) Podniky určené nebo zřízené podle § 2, do nichž se začleňují znárodněné podniky nebo znárodněné majetkové podstaty, vstupují v práva i závazky znárodněných podniků, jakož i v práva a závazky váz noucí na znárodněných majetkových podstatách v den převzetí. Začlení-li ministr zahraničního obchodu do podniku části znárodněných majetkových podstat nebo jednotlivé majetkové kusy, stanoví, která práva a závazky a v jaké výši přecházejí na podnik; učiní-li tak stran částí majetkových podstat národních podniků (§ 7, odst. 2), postupuje v dohodě s příslušným ministrem.

(2) V den převzetí vstupuje podnik určený nebo zřízený podle § 2 do nesplněných smluv, jež uzavřel dosavadní podnik provozující po živnostensku zahraniční obchod nebo mezinárodní zasilatelství v oboru svého podnikání.

(3) Právní jednání o převodu podniků, na které se tento zákon vztahuje, po případě o převodu kapitálových účastí na společnostech, na jejichž podniky se tento zákon vztahuje, pokud byla uzavřena po 28. říjnu 1947 až do dne vyhlášení tohoto zákona, jsou platná jen, budou-li schválena ministerstvem zahraničního obchodu.

(4) Za závazky znárodněného podniku se nepokládají osobní daně, dávky a poplatky bývalého vlastníka a majetková podstata znárodněného podniku ani podnik, do něhož bude začleněna, za ně neručí. Osobními daněmi a dávkami se rozumí daň důchodová, válečný příspěvek, daň rentová přímo vyměřovaná, daň z majetku podle vládního nařízení ze dne 16. prosince 1942, č. 410 Sb., o dani z majetku, majetkové dávky podle zákona ze dne 15. května 1946, č. 134 Sb., o dávkce z majetkového přírůstku a o dávkce z majetku a mimořádné dávky podle zákona ze dne 31. října 1947, č. 185 Sb., o mimořádné jednorázové dávkce a mimořádné dávkce z nadměrných přírůstků na majetku. Způsob úhrady těchto osobních daní a dávek stanoví ministr financí vyhláškou v Úředním listě. Začlení-li se majetková podstata do několika podniků určených nebo zřízených podle § 2, určí ministr zahraničního obchodu, do kterých závazků vstoupí jednotlivé podniky určené nebo zřízené podle § 2.

(5) U závazků, které jsou hospodářsky neodůvodněné, počítajíc v to závazky ze služebních smluv zaručujících zaměstnancům nepřiměřeně vysoké platy, zaopatřovací požitky, odbytné a pod., může se podnik určený nebo zřízený podle § 2 domáhati zrušení nebo jiné přiměřené úpravy. Nedojde-li o tom k dohodě, rozhodne o žádosti oprávněného rozhodčí soud, zřízený podle ustanovení zákona ze dne 21. listopadu 1946, č. 228 Sb., o rozhodčích soudech pro úpravu některých závazků národních podniků.

§ 13

(1) Za majetek znárodněný podle tohoto zákona přísluší náhrada.

(2) O náhradě za majetek znárodněný podle tohoto zákona platí přiměřeně ustanovení §§ 7 až 11 dekretu č. 100/1945 Sb. ve znění čl. II zákona č. 114/1948 Sb., pokud se dále nestanoví jinak.

(3) Náhrada se neposkytuje za znárodněný majetek, který ke dni znárodnění vlastnický náležel nebo náleží osobám fyzickým, které byly nebo budou právoplatně odsouzeny soudy za zločiny nebo přečiny spáchané do dne znárodnění:

- a) po 5. květnu 1945 podle zákona ze dne 19. března 1923, č. 50 Sb., na ochranu republiky, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících, nebo
- b) podle § 41 dekretu č. 100/1945 Sb., ve znění čl. II zákona č. 114/1948 Sb., nebo
- c) podle zákona ze dne 13. února 1947, č. 15 Sb., o stíhání černého obchodu a podobných pletich, nebo
- d) podle zákona ze dne 13. února 1947, č. 27 Sb., o trestní ochraně provádění dvouletého hospodářského plánu, nebo
- e) podle zákona ze dne 18. července 1946, č. 165 Sb., o trestní ochraně národních podniků, znárodněných podniků a podniků pod národní správou.

(4) Fond národní obnovy zatíží podnik uvedený v § 2, odst. 1, k němuž byla přičleněna konfiskovaná majetková podstata, částkou rovnající se náhradě za zkonfiskované majetkové podstaty vypočtené podle odstavce 2.

(5) O použití cenných papírů odpovídajících hodnotě znárodněného majetku, za který se neposkytuje náhrada osobám uvedeným v odstavci 3, platí přiměřeně ustanovení § 5, odst. 2, č. 2 zákona ze dne 11. března 1948, č. 51 Sb., o úpravě některých finančních poměrů národních podniků průmyslových a potravinářských.

§ 14

(1) Jsou-li znárodněný podnik nebo jiná začleněná majetková podstata ke dni převzetí předloženy, může podnik určený nebo zřízený podle § 2 požádat soud, aby do výše obecné ceny aktiv předloženého podniku nebo předložené podstaty ke dni převzetí upravil uspokojení závazků, patřících k tomuto podniku nebo podstatě, a určil jejich splatnost, přihlížeje k hospodářským možnostem podniku podle § 2.

(2) Věřitelé jsou povinni na vyzvání soudu veřejnou vyhláškou ve lhůtě soudem stanovené přihlásiti své nároky k řízení o návrhu podle odstavce 1; neučiní-li tak, jejich nároky proti podniku podle § 2 zanikají.

(3) Úprava podle odstavce 1 se provede takto:

- a) nedotčeny zůstávají závazky vyplývající z nároků věřitelů na vyloučení věci z podstaty znárodněného podniku nebo jiné začleněné majetkové podstaty, pokud takovéto nároky nezanikly znárodněním;
- b) nedotčeny zůstávají též závazky, vyplývající z nároků věřitelů, majících právo na oddělené uspokojení z určité věci, pokud jsou kryty hodnotou této věci;
- c) ostatní závazky, které podle pořadí jim příslušejícího [písm. d)], nebudou plně kryty rozdílem mezi obecnou cenou aktiv znárodněného podniku nebo jiné začleněné majetkové podstaty a hodnotou závazků, které podle ustanovení písm. a) a b) zůstanou nedotčeny, se uspokojí poměrně. Za takovéto závazky se pokládají také závazky uvedené pod písm. b), pokud nejsou kryty způsobem tam uvedeným,
- d) závazky, na něž se vztahují ustanovení písm. c), se zařazují podle pořadí do čtyř tříd. Do první třídy náležejí náklady řízení, do druhé až čtvrté třídy náležejí závazky, které podle obdoby konkursního řízení náležejí do první až třetí třídy. Závazky téže třídy mají mezi sebou stejné pořadí.

(4) Pokud závazky podle pořadí jim příslušejícího nebudou uspokojeny úpravou podle odstavce 3, nepůsobí proti podniku určenému nebo zřízenému podle § 2. Úprava závazků podle odstavce 3 působí toliko proti takovému podniku.

(5) Zákonem budou vydány podrobné předpisy o příslušnosti soudní, o řízení a návrhu podle předchozích odstavců, o jeho účincích na promlčení pohledávek, na spory, na exekuční a konkursní řízení, na práva na oddělené uspokojení a o způsobu, jak se zjišťují nároky věřitelů.

§ 15

Podniky určené nebo zřízené podle § 2 umístí ve svých službách podle možnosti zaměstnance podniků uvedených v § 5 a to za stejných pracovních a mzdových podmínek, pokud odpovídají pracovním a mzdovým předpisům.

ODDÍL IV. Ustanovení přechodná.

§ 16

(1) Dosavadní vlastníci (provozovatelé) nebo jejich zákonní zástupci, odpovědní za vedení podniků, po případě národní správci všech podniků, které provozují zahraniční obchod nebo mezinárodní zasilatelství, jsou povinni vésti správu a záležitosti podniku a provozovati zahraniční obchod nebo mezinárodní zasilatelství s péčí řádného hospodáře do dne stanoveného podle § 2, odst. 2. K platnosti právních jednání, přesahujících běžnou správu, je třeba předchozího souhlasu ministra zahraničního obchodu.

(2) Ministr zahraničního obchodu může do podniku, provozujícího po živnostensku zahraniční obchod nebo mezinárodní zasilatelství, ustanoviti zmocněnce, který bdí nad řádným chodem podniku. Povinnosti a práva zmocněnce stanoví ministr zahraničního obchodu vyhláškou v Úředním listě.

(3) Vlastníci (provozovatelé) a správci jakož i národní správci podniku, pro něž byl ustanoven zmocněnec, jsou povinni zdržeti se jednání, proti němuž zmocněnec vznesse námitky. Nedojde-li k dohodě o těchto námitkách, rozhodne ministerstvo zahraničního obchodu.

§ 17

Ministr zahraničního obchodu může uložit osobám odpovědným za vedení podniků (§ 16, odst. 1), které provozují zahraniční obchod nebo mezinárodní zasilatelství, povinnost podávati zprávy a hlášení o stavu a činnosti podniku.

ODDÍL V. Ustanovení společná, trestní a závěrečná.

§ 18

(1) Ministr zahraničního obchodu řídí a kontroluje činnost podniků uvedených v § 2 a může jim dávat všeobecné i zvláštní příkazy a zákazy. Může zejména:

- a) požadovati, aby podávaly zprávy, hlášení a vysvětlení ve věcech týkajících se jejich oboru podnikání nebo činnosti a předkládaly doklady, vedly knihy a zapisovaly obchodní jednání,
- b) prováděti u nich svými orgány kontrolu, zvláště nahlížením do obchodních knih, zápisů a korespondence.

(2) Osoby zúčastněné na úkonech, které se provádějí podle odstavce 1, jsou povinny zachovávat mlčenlivost o všech věcech, o kterých se dověděly při této činnosti. Povinnost mlčenlivosti nezaniká skončením činnosti nebo vystoupením ze služebního poměru.

(3) Při výkonu své funkce mají orgány uvedené v odstavci 2 postavení veřejných orgánů podle § 68 trestního zákona, po případě podle § 461 trestního zákona zák. čl. V/1878 nebo § 5 zák. čl. XL/1914.

§ 19

Úřady a orgány veřejné správy, jakož i hospodářské organizace jsou povinny spolupůsobiti při provádění tohoto zákona.

§ 20

(1) Ministr financí učiní v dohodě s ministrem zahraničního obchodu opatření finančního rázu k provádění tohoto zákona.

(2) Pokud ministr zahraničního obchodu rozhoduje o zřizování podniků, o stanovení jejich formy, o jejich slučování, dělení a rušení (§ 2), o předpisech o vedení podniků a správě, hospodaření, podmínkách obchodování, použití výtěžků i o úpravě poměrů podle § 8, odst. 1 a o převádění podniků a majetkových podstat podle § 7, činí tak, dotýkají-li se jeho rozhodnutí a opatření oboru působnosti ministerstva financí, v dohodě s ministrem financí. Opatření podle § 1 a podle § 3, odst. 4, jejichž provádění přísluší orgánům celní správy, činí ministerstvo zahraničního obchodu v dohodě s ministerstvem financí. K usnadnění součinnosti podle předchozího ustanovení může ministr zahraničního obchodu v dohodě s ministrem financí zřídit při ministerstvu zahraničního obchodu sbor zástupců ministerstev zahraničního obchodu a financí a Národní banky Československé a upravití podrobnosti o jeho složení, jakož i jeho působnost.

§ 21

Právní jednání, písemnosti, podání k zápisu do veřejných knih a rejstříků a úřední úkony, potřebné k provádění tohoto zákona, jsou osvobozeny od daní, poplatků a dávek. To neplatí o převodech majetku nebo majetkových práv z podniků uvedených v § 2 na osoby jiné než tyto podniky a o běžné činnosti těchto podniků.

§ 22

(1) Výtěžky (důchody) dosažené ze znárodněného majetku (§ 5, odst. 1) až do dne, ke kterému ministr zahraničního obchodu vyhláškou v Úředním listě určí nebo zřídí podniky podle § 2, jsou součástí základu pro vyměření daně důchodové, všeobecné i zvláštní daně výdělkové a daně rentové posledního vlastníka znárodněného majetku před jeho znárodněním.

(2) Znárodněný podnik (§ 5, odst. 1) má v oboru daně z obratu a cenových vyrovnávacích částek postavení poplatníka daně z obratu až do dne, kdy bude uveřejněna v Úředním listě vyhláška o jeho začlenění do podniku určeného nebo zřízeného podle § 2.

§ 23

(1) Kdo se dopustí pletich v úmyslu, aby znárodnění podniku podléhajícího znárodnění zestátněním zmařil nebo zvýšenou měrou ztížil, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let a trestem na penězích do deseti milionů Kčs; v oboru působnosti trestního zákona zák. čl. V/1878 vysloví soud zároveň ztrátu úřadu a dočasné odnětí politických práv.

(2) Kdo poruší některé ustanovení tohoto zákona nebo předpisů podle něho vydaných, bude potrestán, nejde-li o čin soudně trestný, okresním národním výborem pro správní přestupek trestem na penězích (pokutou) do pěti milionů Kčs a trestem na svobodě (vězením, uzamčením) do šesti měsíců nebo některým z těchto trestů. Pro případ nedobytnosti trestu na penězích uloží se

náhradní trest na svobodě podle míry zavinění do šesti měsíců. Uloží-li se oba tresty zároveň, nesmí trest na svobodě spolu s náhradním trestem za nedobytný trest na penězích činiti více než šest měsíců.

(3) Tresty na penězích připadají státu.

§ 24

(1) Ukládá-li soud nebo okresní národní výbor trest na penězích zaměstnanci, zmocněnci, zástupci nebo jinému orgánu fyzické nebo právnické osoby, při jejímž zastoupení byl čin trestný podle § 23 spáchán, může vysloviti, že tato osoba ručí za uložený trest na penězích rukou společnou a nerozdílnou.

(2) Tato osoba musí býti, je-li soudu (okresnímu národnímu výboru) známa, obeslána k jednání v první stolici a je oprávněna přednésti skutkové okolnosti, jež mohou míti význam pro posouzení věci a činiti návrhy.

(3) Výrok o ručení třeba pojmouti do rozsudku (trestního nálezu) a osoba tímto výrokem postižená má právo bráti jej v odpor odvoláním. V řízení pro soudně trestný čin může se veřejný žalobce odvolati také tehdy, když takový výrok nebyl učiněn. O odvolání proti takovému výroku platí totéž co o odvolání proti výroku o trestu.

(4) Tresty na penězích se dobývají na osobě, již bylo ručení uloženo, podle všeobecných ustanovení platných o trestech na penězích.

§ 25

(1) Při odsouzení pro zločin podle § 23, odst. 1 nebo při odsouzení pro správní přestupek podle § 23, odst. 2 k trestu na svobodě nebo na penězích přesahujícímu jeden milion Kčs uveřejní se rozsudek (trestní nález) v jednom nebo několika denních listech určených rozsudkem (trestním nálezem) na útraty odsouzeného.

(2) Soud (okresní národní výbor) stanoví, zda mají býti uveřejněny i důvody rozsudku (trestního nálezu) nebo jejich podstatný obsah ve znění, které sám určí.

§ 26

Z odsuzujícího trestního nálezu se lze do 15 dnů od jeho doručení odvolati k zemskému národnímu výboru, který rozhodne s konečnou platností. Odvolání jest podati u okresního národního výboru, který nález vydal. Odvolání má odkladný účinek.

§ 27

Přestupky tohoto zákona a dekretu presidenta republiky ze dne 27. října 1945, č. 113 Sb., o úpravě, řízení a kontrole zahraničního obchodu, se promlčují ve třech letech.

§ 28

(1) Zrušují se předpisy odporující tomuto zákonu. Zejména se zrušují: ustanovení § 4 dekretu č. 113/1945 Sb. a vládní nařízení ze dne 17. září 1947, č. 170 Sb., o organizaci a řízení zahraničního obchodu k zabezpečení plnění úkolů stanovených dvouletým hospodářským plánem.

(2) Ostatní ustanovení dekretu č. 113/1945 Sb. se zruší dnem, který určí ministr zahraničního obchodu vyhláškou ve Sbírce zákonů a nařízení.

(3) Ustanovení zákona ze dne 13. května 1936, č. 131 Sb., o obraně státu a předpisů jej provádějících zůstávají nedotčena.

§ 29

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1948; provede jej ministr zahraničního obchodu v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

Dr. Gregor v. r.

